

gén kialakított dugótérbe könnyen befogható. — A dugóhúzó kiemelése közben a lábak az üveg nyakának szorítása következtében összebb zárulnak s a dugót erősen megmarkolva kihozzák.

Fáber József.

IRODALOM—KÜLFÖLDI TANITÁSI MOZGALMAK — LAPSZEMLE — HIREK

IRODALOM.

Széchenyi. A magyarság hódolása a legnagyobb magyar születésének százötvenedik évfordulóján. Szerkesztette: *Bagoly Béla*. Budapest, 1942. A. b. naeum. 330 lap, műmellékletekkel együtt 400 lap.

Széchenyi István születésének százötvenedik évfordulóját ünnepelte országoszerre nemrég az egész nemzet. A külső ünneplések mellett főleg azzal hódolt a magyarság e nagy fiának emléke előtt, hogy gondolatait és tanításait tette közkinccsé és munkássága eredményeit vitte a köztudatba. A jubileumi esztendő méltó befejezése ez a könyv, amely a különféle közületek megnyilatkozásait, a különböző helyen és más-más alkalommal elhangzott megemlékezéseket gyűjti össze, s mindenképpen híven tükrözi a Széchenyi év eseményeit.

Magyarország kormányzójának az 1941. szept. 21-i országos Széchenyi emlékünnepen. elhangzott *szózata*, valamint a *miniszterelnök* ez alkalommal elmondott *ünnepi beszéde* után kimerítő életrajz következik *Várad József*-nek, Széchenyi gondolatvilága egyik legalaposabb ismerőjének és hivatott tolmácsolójának tollából *Gróf Széchenyi István élete vallomásainak tükrében* címen (15—118. l.). Az életleírás olvasását élvezetessé teszi és hitelét emeli, hogy sok helyen maga Széchenyi szólal meg, amennyiben rengeteg, naplójából vett idézet szerepel. Egyik legtömörebb Széchenyi életrajzunk.

A *Széchenyi-év* ismertetése az Emlékbizottság munkájának vázolásával kezdődik, majd a budapesti országos ünnep megelevenítése s az emlékezés fáklója útjának leírása következik. A budapesti ünnepek közül a Magyar Tudományos Akadémia rendkívüli ülésén, Budapest székesfőváros díszközgyűlésén, az Országos Kaszinó ünnepi ülésén, A Magyar Hajózás emlékünnepélyén, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ünnepi ülésén, a Nemzeti Kaszinó Széchenyi-lakomáján, a magyar országgyűlés Felsőháza és Képviselőháza emléktábla leleplezésén, az Országos Széchenyi Szövetség zászlóavató ünnepségén, a Magyar Paedagógiai Társaság Széchenyi-emlékülsén, a Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége közgyűlésén és sok más helyen. elhangzott megnyitók, ünnepi beszédek és tanulmányok jelentek meg a kötetben. A Mezőgazdasági Múzeumban rendezett Emlékiállítás ismertetése után a soproni, nagycenki, szegedi, szolnoki, kolozsvári, kassai és egyéb vi-

déki városokban megtartott ünnepek leírása s az azokon közéleti előkelőségek által elmondott megemlékezések szövege található. Miután a magyar sajtó, az Országos Széchenyi Szövetség és a Széchenyi Munkaközösség a legnagyobb magyar iránti hódolatának megnyilatkozásairól esik szó, pár Széchenyi-vers s a szerkesztő és felelős kiadó utószava zárja be az ünnepi kiadás gazdag tartalmát.

Nagyon sok mélynyomású és magasnyomású melléklet, fametszet és többnyomású kép emeli a könyv értékét. A külső kiállítás is mindenképpen méltó az ünnepi alkalomhoz s valóban kifejezésre juttatja a magyarság hódolatát Széchenyi István lángelméje előtt.

Jankovits Miklós dr.

Magyar helyesírási gyakorlófüzet a polgári fiú- és leányiskola I., II., III. és IV. osztálya számára. Szerkesztette *Szántó Lőrinc* az állami gyakorló polgári iskola szakvezető tanára. Szeged, 1942. A szerző kiadása. *A vallás- és közoktatásügyi minisztérium 111.521/1942. V. 1. sz. rendeletével engedélyezte.*

Van-e magyar-szakos tanár, akinek háta nem viszolyog, ha „helyesírás-tanításról“ hall? Talán valami népbetegséghez hasonlíthatnánk, amelyről tudjuk, hogy megvan, tizedeli népünket, s mégis, jószándékú próbálkozásoknál alig tehetünk többet leküzdésére. Hány jószándékú kezdeményezés és kísérlet fulladt már sikertelenségbe, elkeseredett abbahagyásba? Mert közismert tény, hogy tanulóink igen sok esetben még a negyedik osztály elvégzése után sem tudnak helyesen írni. Gyenge vigasztalás, hogy ez a megállapítás más, magasabbfokú iskolafajokra is áll, úgyszintén az is, hogy az eredendő bűn nem annyira a tanár munkájában, hanem a helyesírás rendkívüli nehézségeiben rejlik. A szomorú tényen azonban még ez a felismerés sem segít.

Szinte a tizenkettedik órában jön segítségünkre Szántó Lőrinc magyar helyesírási gyakorlófüzetével, amely minden szempontból igen értékes segédeszközt ad a magyar nyelvet tanító kartársak kezébe. Szerzőnk hosszú évek óta foglalkozik e kérdéssel, s alapos munkájának egyik látható bizonyítéka „*A magyar helyesírás-tanítás alapvetése*“ című műve, amely tudományos szinten foglalkozik a helyesírás-tanítás kérdésével, s arra a megállapításra jut benne, hogy a helyesírás-tanítás eredményességét csak a korszerű módszernek rendszeres, következetes és állandó gyakorlása biztosíthatja. Amit Szántó itt megállapít, azt nemcsak elvont tudományos vizsgálódásainak eredményeként mondja, hanem a helyesírás-tanításban szerzett sok-sok tapasztalat után is megerősíti. E felismerések és tapasztalati tények alapján állította össze helyesírási gyakorlófüzetét. Megjelöli benne azt a módszeres eljárást, amely egyrészt a nyelvtani-helyesírási szabályokon alapuló szó- és mondatkaptafák kialakítását, másrészt a nyelvtantól független szóanyag begyakorlását teszi eredményessé. Azt, hogy gyakorlási anyaga mindig helyes, és a tanulónak sem unalmas, hatalmas anyagot felölelő és felkiismeretes hibakutatásainak köszönheti.

Nagy nevelői hozzáértéssel, alapos szaktudással összeállított gyakorlófüzetei nélkülözhetetlenek lesznek minden magyar-szakos tanárnak. Garancia erre Szántó kiváló szaktudása, pedagógiai rátermettsége s nem utolsósorban — *a miniszteri engedély.* Csak hálásak lehetünk a gyakorlófüzethez